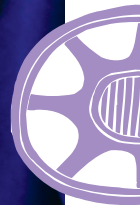

Kapitel 8: Hantverk

FN:S BARNKONVENTION, ARTIKEL 31 *Vila och fritid*

8: Hantverk

FN:S BARNKONVENTION, ARTIKEL 31 *Vila och fritid*

NAMI, 4 ÅR BERÄTTAR:

” Varje morgon går jag till förskolan tillsammans med min kompis Poni. Hon är 6 år och hon vet alltid när det är dags att gå hemifrån. Jag blir så glad när hon kommer och hämtar mig. Vi tar

våra muggar med oss, för om det blir varmt kan vi gå till vattenkranen och dricka vatten. Mamma har sagt att vi bara får dricka om vi har vår egen mugg med oss. Om vi dricker från någon annans mugg kan vi bli mycket sjuka. Ponis lärare heter Abelina och hon är där, när vi kommer fram. Vi är svettiga för det är redan mycket varmt, så vi sätter oss i skuggan under ett stort träd. Då tar Poni en pinne och börjar rita i sanden. Hon ritar fina figurer och jag försöker rita likadana. Efter en stund börjar jag gräva lite i marken och får loss lite lera. Då springer jag till vattenkranen och hämtar vatten. Jag dricker lite och sen håller jag vatten på leran och gör små lerkulor.

Då kommer Abelina och säger att vi ska lägga kulorna på en plats i solen där ingen ser dem och imorgon kan vi hämta dem igen. Då är de hårda och vi kan leka med dem och spela kula.

Nu har Charity, min lärare och många av barnen kommit. Då går vi in i vårt klassrum och förskolan börjar. Vi sitter alla på en stor presenning på golvet. Först sjunger vi en sång, sedan övar vi på ABC. Charity pekar på bilder och alla säger efter på en gång. Jag kan nästan säga alla bokstäverna rätt.

Idag har Charity en hel påse med pärlor med sig. Vi får varsitt snöre och får välja pärlor. Jag väljer så många olika färger jag hittar. Sen får vi trä pärlorna på snöret och Charity kommer och hjälper oss att knyta ihop det. Afia vill ha sitt runt armen, men jag vill ha mitt runt benet. Det blir väldigt fint! Sen går vi ut och hoppar rep på gården och då känns det så roligt, när mitt pärlband svänger runt benet.

När jag kommer hem, visar jag mitt pärlband för mamma Oboywa. Hon tycker det är väldigt fint. När min storasyster Bukala kommer från skolan blir hon mycket överraskad att jag har ett så fint pärlband. – Har du gjort det själv? Men var har du fått pärlorna ifrån? Jag vill också ha ett! Då berättar mamma att Charity har fått pärlorna i present och att vi måste ha pengar för att kunna köpa pärlor. Efter maten kallar mamma på mig och Bukala. Då har hon tagit fram sina pärlband. Inte visste jag att hon hade

så många! Så berättar hon att det finaste hon har, har hon fått av pappa Lubani. Det gav han henne, när han friade till henne. Varifrån tror du hon har fått de andra pärlbanden?

Jag tycker mycket om att sitta tillsammans med mamma när hon flätar korgar. Om hon hinner göra fler korgar än vi behöver själv, brukar hon kalla in de som går förbi, visa korgarna och fråga om de vill köpa. Alla säger att hennes korgar är mycket fina och då blir jag så stolt över min mamma. Men ofta säger de att de inte har pengar så de kan köpa. Då ser jag att mamma blir ledsen. Jag tänker att om hon fått sålt en korg, kunde hon gå till marknaden och köpa pärlor, så att Bukala kunde få göra ett eget pärlband.

Alla i min familj tycker om att göra saker med händerna. Nere på marknaden ligger en massa saker som folk har kastat. Vi barn brukar plocka ihop olika saker som vi sen kan använda till att göra leksaker och spel. Mormor broderar fina blommor på dukarna som vi har över maten, så att inte det kommer flugor och smutsar ner maten. En dag kom Lillibeth, min systers kompis in till oss och visade att hon lärt sig att virka. Hon höll på att göra en kjol till sig själv. Hon virkade med rött och gult och svart garn i ränder. En sådan kjol ska jag virka, när jag blir stor.

KORGILLVERKNING

Moru-folket har en gammal tradition i att fläta korgar av gräs. Korgarna har ofta en speciell form med en fyrkantig botten som övergår i en något vidare, rund övre kant. Ofta dekorerar man korgarna genom att använda gräs av olika slag eller olika färg i fina mönster. Det förekommer också att man klipper pappers- eller plastförpackningar i remsor och väver in dem i korgen för att få färgstarka dekorationer. Tidigare användes de här korgarna till allt, till exempel att bära i, att förvara i och för att bereda maten. Numera finns det plastbunkar att köpa på marknaden och korgtillverkningen har avtagit.

PÄRLBAND

Det är mycket vanligt att både män, kvinnor och barn har pärlband runt halsen eller armen och också runt fotleden. Ibland kan man se att små barn har ett pärlband runt midjan.

BILD OCH FORM

Papper är dyrt och svårt att förvara eftersom luften är så fuktig. Men barnen tycker om att rita och gör gärna fina bilder och mönster i sanden på marken. Man kan också se att barnen tränar att skriva bokstäver och siffror i sanden.

Vid floden Yei finns det fin mjuk lera och den används till att göra olika lerböremål. Den används också i bildundervisningen i skolan för att göra lerfigurer.

På leran går det bra att måla med vattenfärger. Det är vatten blandat med växtfärg eller färgpulver. Eftersom de flesta husen är gjorda av lera är det många som målar fina bilder på ytterväggen.

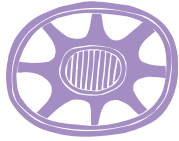
TEXTIL

När man ska sy kläder använder man tramp-symaskiner, sådana som man hade i Sverige förr i tiden. Då behöver man inte elektricitet för att få synålen att arbeta, utan man trampar fram och tillbaka på en pedal. Några kvinnor har egna symaskiner, men det vanliga är att man går till en sömmerska, som syr nya kläder på sin symaskin. Först mäter sömmerskan hur mycket tyg som behövs och sen får man gå till marknaden och köpa tyg. Det brukar ta ett par dagar, sen kan man hämta det färdiga plagget.

Många är också mycket skickliga i att sy för hand med nål och tråd. Ibland broderar man vackra mönster med blommor och annat på dukar. De används till att lägga över bröd och mat som skydd.

Det är också vanligt att virka. Då använder man en trästicka, vilken som helst och har inte någon virknål med krok. Man virkar mössor, hårnät och även kläder, som sjalar och kjolar.

TIPS 1

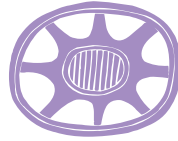
Samtal

BARNKONVENTIONEN

Artikel 31 i barnkonventionen handlar om barnets rätt till vila och fritid och om hur man kan uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter för barn att delta i det kulturella och konstnärliga livet. I LUI är det vanligt att man har pärlband på sig och barnen i berättelsen får göra sina egna pärlband. Samtala om varför det är viktigt att barn får prova på hantverk och konst som är vanligt i den egna kulturen. Prata också om att det är viktigt för att stimulera sin fantasi och kreativitet.

GRUNDKÄNSLOR

Samtala om till exempel glädje i att skapa och att arbeta med händerna, att tillverka sina egna kulor och sitt eget halsband och att titta på vackra bilder och mönster; sorg i att inte kunna göra det man vill, därför att man inte har pengar att köpa det som behövs.

TIPS 2

Andakt

BIBELTEXT:

Jeremia i krukmakarens hus
(Jer 18:1-4)

SÅNGFÖRSLAG:

Krukmakarskivan svänger,
BPS 17

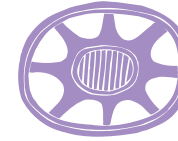
Hos dig, KS 145

Jesus är min bästa vän, Bps 204

Öppna dina knutna händer,
KS 157

BÖN:

Gud, tack för allt som vi kan skapa med våra händer. Tack för alla vackra färger och former. Hjälp oss att använda vår fantasi till att göra saker som kan bli till glädje för många. Amen

TIPS 3

Lera och stenkulor

Tillverka lerföremål eller lerskålar. Använd naturlig lera, modellera eller plastilina.

Måla mönster och bilder på lersakerna.

TIPS 4

Tillverka halsband och armband

Tillverka halsband och armband av plastpärlor i olika färger.

Tillverka armband på vävram för vävning av pärlband. Vävramar finns att köpa i hobbyaffärer, sök på nätet!

Fläta armband med snöre. Sök olika idéer på nätet!

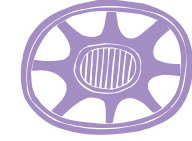
TIPS 5

Virka och brodera

Bjud in någon person som är skicklig på att virka eller på att brodera.

Titta på olika föremål, som är broderade i olika mönster.

Vad är skillnaden mellan att virka och att sticka?

TIPS 6

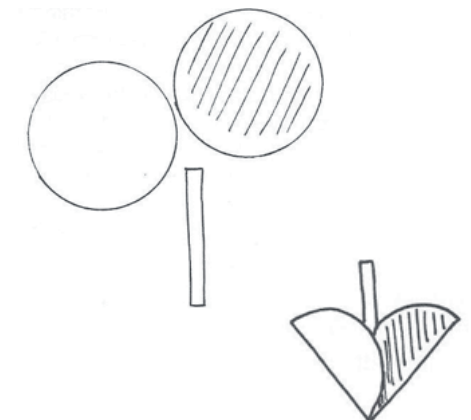
Korgtillverkning

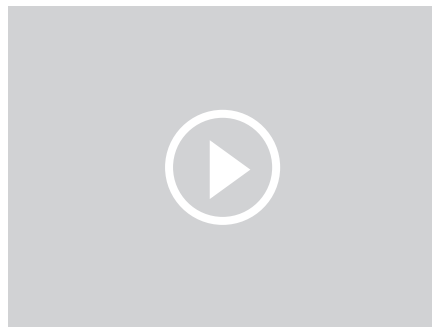
Ta med korgar, som är tillverkade av olika material, gräs/vass, vide, rötter och jämför.

EN ENKEL KORIG

Rita två cirklar på två olika färgade papper. Klipp ut dem och vik på mitten. Klistra ihop dem enligt bilden. Klipp ut en remsa och klistra fast den som ett handtag.

Se vidare i Birgitta Wendels bok *Korgar: fläta själv av wellpapp, tidningspapper och plastband,* Ica-bokförlag, 1996. (Den finns att låna på bibliotek.)

BILDER

Målning på lerhus (3)

Korgtillverkning

Korgar (5)

Pärlband (7)

Pärlband-tillverkning (4)

Virka (4)

Virkad mössa (2)

Brodera (5)

Symaskin (2)

I tygaffären

Rita i sanden

Spela kula (2)

VIDEO-KLIPP

Fläta korgar 1

Fläta korgar 2

VÄSKAN

*Väskan finns att låna genom
Sensus, Lund*

Korgar, 2 små

Domino-spel

Leksaksbil i plåt

Pärlhalsband

Broderat örngott